

Coberta del primer número de la *Revista d'Igualada*, any 1929

LA REVISTA D'IGUALADA (1929-1930)

M. ANTÒNIA BISBAL I SENDRA
M. TERESA MIRET I SOLÉ

La ciutat d'Igualada ha tingut un gran nombre d'iniciatives editorials en l'àmbit de la premsa local, però moltes vegades la vida de les publicacions periòdiques ha estat gairebé simbòlica i, en diverses ocasions, només se n'ha publicat un primer número. Això va succeir, per exemple, amb *Revista de Igualada: periódico de intereses religiosos* que, editada per substituir el *Semanario de Igualada*, només va sortir el dia 10 d'abril de 1887. Era un exemplar de quatre pàgines, amb informació sobre les manifestacions religioses igualadines i escrita en castellà. Segons la nota que van difondre la setmana següent els editors, en manifestar que ja no tornaria a sortir, "*vida tan efimera y fugaz no merece siquiera ser anotada en el catálogo de los muertos*".

En canvi, volem recordar i comentar la *Revista d'Igualada*, pel fet de considerar-la l'antecedent o punt de referència de la nova publicació que avui comença, fins al punt que, amb les diferències de presentació i contingut que marquen els setanta anys que les separen, el projecte i la finalitat que tenen poden considerar-se semblants.

El títol de la publicació és força genèric, però el fet de considerar que la nova *Revista d'Igualada* és una segona etapa de l'anterior vol ser un petit homenatge a la tasca editorial que van dur a terme un grup de joves igualadins, entre els anys 1929 i 1930.

L'AMBIENT CULTURAL A FINALS DELS ANYS VINT

A finals dels anys vint, tot i la repressió de Primo de Rivera, les manifestacions intel·lectuals i nacionalistes catalanes assoliren una presència destacada en l'àmbit cultural. En el món de les lletres, s'editaven, a Barcelona, diverses revistes artístiques i literàries amb una gran qualitat, tant de contingut com de presentació. En són un exemple: *La Revista* (1915-1936), *D'Ací i d'Allà* (1918-1936) i *Revista de Catalunya* (1924-1929).

Les comarques catalanes també produïren publicacions amb el mateix interès per la perfecció estètica de la impressió i per la divulgació de les manifestacions culturals. El periodisme d'aquests anys comentava llibres, idees, teories filosòfiques, treballs històrics..., alhora que publicava assaigs, poesies i traduccions. La *Revista d'Igualada* (1929-1930) n'és una mostra.

La *Revista d'Igualada* va néixer a finals de la Dictadura i va deixar de publicar-se just després de prendre possessió del govern de Madrid el general Berenguer. Se n'havien editat nou números.

Un grup de joves amb inquietuds literàries i artístiques, units per amistat i d'altres per haver col·laborat en anteriors periòdics locals com *Germinant* (1924), s'animaren a publicar una revista que fos reflex de la vida intel·lectual de la ciutat i que, alhora, es fes ressò de la de Catalunya. Comptaren també amb l'experiència i la col·laboració d'altres persones de prestigi i de reconeguda solvència intel·lectual.

Segons els fundadors, en la premsa local de l'època hi mancava “gairebé sempre l'ambient del comentari, l'aplicació pràctica a la vida de la ciutat”¹ de l'activitat cultural. Per això volgueren crear una publicació moderna, “lliure de tipismes inoportuns i endarrerits”² catalana, intel·lectual, presentada acuradament i amb una marcada preocupació per l'estètica, tant en la forma com en el fons.

FORMA I CONTINGUT DE LA REVISTA D'IGUALADA

La revista igualadina, de periodicitat mensual, tenia la redacció i l'administració al carrer de Sant Jaume, número 6 i s'imprimia en els tallers de Pere Bas i Vich.

Tenia tres seccions que es podien considerar fixes (*Editorial*, *Bibliogràfiques* i *Garba*), articles diversos d'opinió, sovint acompanyats d'il·lustracions, i publicitat, que ocupava un 30% de cada número.

La portada, feta en paper més gruixut, era il·lustrada en diverses tintes, excepte en els dos números darrers, i incloïa el sumari, tret del primer exemplar, en el qual la il·lustració ocupava tota la pàgina.

A continuació seguia la publicitat, que ocupava tres o cinc planes al principi i al final de cada número, deixant el cos central de la revista per al text pròpiament dit. La majoria dels anuncis, amb un acurat disseny gràfic, són locals i comarcals: bancs, botigues, productes (Anís del Noya, mocadors Guasch, cava Orpinell o paper de fumar Smoking), però també n'hi ha d'àmbit més general o localitzats a Barcelona, com sastres, magatzems comercials, fondes i restaurants.

L'*Editorial* era l'expressió de la filosofia de la revista. Reflexionava generalment sobre aspectes

de la societat (culturals, cívics o polítics), insistent en la capacitat dels joves a l'hora d'introduir canvis per millorar-la. En els darrers números s'observava una major preocupació per la qüestió política de la ciutat.

Els articles de fons tractaven qüestions com l'esport, el teatre, l'ètica, les arts plàstiques, la música, la joventut, el paper de la dona, les avantguardes... Hi havia també col·laboracions sobre temes històrics i literaris així com treballs de creació, especialment poesia, contes i traduccions. Alguns d'aquests articles tingueren ampli ressò i foren reproduïts o comentats en la premsa barcelonina (*La Publicitat*, *El Correo Catalán* i *La Veu de Catalunya*).

A partir del número 4, començà la secció *Notes bibliogràfiques* o *Bibliogràfiques*, que contenia ressenyes de llibres i, en alguns casos, extensos comentaris crítics de les darreres novetats editorials.

L'única secció fixa des del primer exemplar de la revista fou *Garba*, noticiari cultural igualadí, que recollia des de notes curtes o anuncis d'activitats locals fins a opinions sobre fets i costums de la ciutat.

La imatge gràfica de la revista venia donada pel perfeccionisme i el bon fer de l'estamper Pere Bas i Vich. La distribució de textos i marges, el color, les caplletres, les sanefes, les vinyetes i qualsevol altre element tipogràfic eren acuradament escollits i emprats amb bon gust.

Respecte a les il·lustracions, hi havia dibuixos, caricatures i fotografies que complementaven gràficament els textos, així com recursos tipogràfics de l'impressor tant a la portada com a l'interior, que milloraven la qualitat estètica de la revista i la feien més atractiva.

REDACTORS I COL·LABORADORS

Les característiques comunes més destacades del conjunt de redactors i col·laboradors eren les idees catalanistes, les inquietuds culturals i la seva joven-

1. “Revista d'Igualada”. Full volant de presentació. Juny de 1929.

2. Íd. ant.

tut, al voltant dels vint-i-cinc anys. Les pàgines de la *Revista d'Igualada* foren el mitjà on alguns iniciaren el camí d'una destacada trajectòria literària.

Molts dels redactors mantenien una vinculació amb els Pomells de Joventut i l'Associació d'Estudiants de l'Ateneu Igualadí i, tot i que la seva manera d'ésser i de pensar possiblement era diversa, el catalanisme, ben arrelat en tots ells en aquells moments, actuava com a aglutinant.

Els fundadors de la revista, segons consta en la seva carta de presentació, foren els següents: Joan Llacuna i Carbonell, Joan Riba i Faura, Josep Andreu i Massip, Josep Closa i Boyer, Josep Ferran i Soler, Josep Riba-Clavé, Josep Vall i Fàbregas, Lluís Riba-Martí, Lluís G. Serra i Atset, Pere Puig i Quintana, Ramon Estany i Serra, Ramon Godó i Valls i Ramon Pipó i Graells.

La majoria de fundadors eren també redactors de la revista i s'hi afegiren una sèrie de persones que hi col·laboraven sovint. Les signatures més habituals eren: Antoni Borràs i Quadres (geografia i excursionisme), Gabriel Castellà i Raich (història), Josep Ferran i Soler, Ramon Godó i Valls i Ramon Pipó i Graells (articles de fons i notícies), Joan Llacuna i Carbonell (poesies), Emili Marimon i Comas (música), Jesús Planas i Carol (crítica literària), Pere Puig i Quintana (societat i política), Joan Riba i Faura (activitats culturals igualadines), Lluís Riba Martí (creació i crítica literària), Lluís G. Serra i Atset (crítica literària i de temes d'actualitat) i Rosalina Poch i Ferrer, l'única col·laboradora femenina, que parlà sobre la dona.

A més dels articles dels personatges citats, que foren l'ànima de la revista, s'hi trobaven col·laboracions d'intel·lectuals i artistes d'arreu dels Països Catalans: Josep M. Galdakano Melià (Antoni M. de Barcelona), Xavier Benguerel, Cèsar Martinell, Carles Rahola i Amador Romaní Guerra. També es reproduïren poesies de Joaquim Ruyra i M. Antònia Salvà.

Cal destacar també les aportacions dels artistes que il·lustraren la revista, com Ramon Estany

i Serra, que és autor de la primera portada, Lluís Albín i Ferrer, Lluís Riba-Martí, Albert Ràfols, Joan G. Junceda (diverses caricatures) i Antoni Ollé i Pinell (gravats al boix).

La qualitat del contingut literari i de la reproducció de les il·lustracions, unida a una artística presentació formal, van fer de la *Revista d'Igualada*, malgrat els pocs números que en sortiren, una publicació de prestigi reconegut en la història de la premsa catalana.

BIBLIOGRAFIA

- Ball Mateu, Miquel** "La Revista d'Igualada", a *Roda de la vida igualadina: dels temps d'enllà...*, p.105-109. Igualada: Ajuntament/Òmnium Cultural, 1996.
- Bisbal Sendra, Maria Antònia, M. Teresa Miret Solé.** *Revista d'Igualada (1929-1930): estudi, buidat i índex.* Igualada: Ajuntament / Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1990. 102 p.
- Miret Solé, Ma. Teresa.** *La premsa a Igualada (1808-1982).* Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1983. 2 vol.

M. ANTÒNIA BISBAL (Igualada, 1960) i **M. TERESA MIRET** (Igualada, 1951) són ambdues bibliotecàries. Juntes han publicat *Diccionari biogràfic d'igualadins* (1986) i *Revista d'Igualada (1929-1930): estudi, buidat i índex* (1990)